

Asia: VN/25768/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnokseen liikennepalvelun ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta (taksit)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Liikenneturva kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä. Suomi on sitoutunut parantamaan liikenneturvallisuutta. Hallitusohjelmaan on kirjattu visio liikenteestä, jossa vuoteen 2050 mennessä tieliikenteessä ei ole liikennekuolemia. Välitavoitteena on leikata liikennekuolemien määrä alle 100 vuoteen 2030 mennessä kuten liikennejärjestelmäsuunnitelmaan sekä liikenneturvallisuusstrategiaan on kirjattu.

Taksiliikenteen turvallisuustilanne

Taksiliikenteen liikenneonnettomuusmäärät ovat kasvaneet liikennepalvelulain voimaantulon jälkeen. Onnettomuustietoinstituutin (OTI) tietoihin pohjaten vuosina 2014-2016 taksiliikenteessä sattui keskimäärin 889 liikenneonnettomuutta joissa taksin oli katsottu onnettomuuden aiheuttajaksi, kun vuosina 2021-2023 onnettomuuksia sattui keskimäärin 1201, eli kasvua taksin aiheuttamissa onnettomuusmäärissä on tapahtunut 35%. Vastaavilla ajanjaksoilla onnettomuuksien määrä, joissa taksiauto on onnettomuuden vastapuolena on kasvanut 5%. Vuosien 2020-2023 välillä taksin aiheuttamissa liikenneonnettomuudessa menehtyi neljä ihmistä, kun vuosina 2014-2018 ei taksin aiheuttamassa onnettomuudessa menehtynyt yhtään henkilöä.

Kansalaisten tyytyväisyyttä taksipalveluihin on selvitetty mm. Traficomien tuottamaan ”Kansalaisten tyytyväisyys liikennejärjestelmään ja matkaketjuihin” -tutkimuksessa, jossa tyytyväisyys palveluiden laatuun sekä turvallisuuden tunteeseen takseihin liittyen on ollut laskeva vuodesta 2019 lähtien (Traficom, 2024). Liikenneturva pitää tärkeänä, että liikennejärjestelmää kehitetään turvallisuus edellä.

Koulutus ja osaamisen mittaaminen

Taksinkuljettajalla on merkittävä rooli niin asiakasturvallisuuden kuin liikenneturvallisuuden näkökulmasta, jota pystytään vahvistamaan tavoitteellisella koulutuksella sekä osaamisen varmistamisella. Liikenneturva kannattaa esitettyä vähintään 21 (21*60min) tunnin koulutusvaatimusta, jonka tulee sisältää opetusta matkustajien turvallisuudesta, matkustajien erityistarpeista, kuljettajan oikeuksista ja velvollisuuksista sekä kuljetusten ja liikenteen turvallisuuteen vaikuttavista tekijöistä. On tärkeää, että osaaminen aihepiireistä varmistetaan yhteismitallisella kokeella. Liikenneturva pitää tärkeänä, että täydennyskoulutusvaatimus (7*60min) koskettaa taksinkuljettajan ajoluvan ilman koulutusvaatimusta saaneita, alalla jo toimivia kuljettajia.

Liikenneturva pitää tärkeänä, että kaikkien koulutusten koulutusohjelmat hyväksytetään Liikenne- ja viestintävirastolla, jotta koulutusten lähtökohdat oppimiselle ovat riittävällä tasolla. Liikenneturva toivoo huomiota kiinnitettävän myös taksinkuljettajia kouluttavien henkilöiden osaamiseen sekä ammattitaitoon. Nyt esityksessä valvonta sekä koulutuksen hyväksyntä rajoittuu organisaation sekä koulutusohjelman tasolle. Liikenneturva esittää myös harkittavaksi, voisiko Ennakoivan ajon koulutuksen (EAK) suorittaminen olla edellytys ammattipätevyys- ja jatkokoulutusta antaville kouluttajille.

Lakiesityksessä esitetään myös jälkikäteen havaitun vilpillisen toiminnan huomioimista ja sanktioimista. Yrittäjäkokeen järjestämisvastuun siirtyminen Liikenne- ja viestintävirastolle mahdollistaa yrittäjäkokeessa vilppiin syyliistyneiden määräaikaisen karenssin kokeeseen osallistumisesta. Liikenneturva pitää esitystä tarpeellisena, että tarvittavat keinot vilpin estämiseksi sekä ja myös jälkikäteen havaittuun vilppiin voidaan puuttua ja koesuoritus hylätä niin taksinkuljettajan kokeen kuin yrittäjäkokeen osalta. Järjestämisvastuun siirtyminen mahdollistaa myös kokeen yhteismitallistamisen sekä jatkokehittämisen tehokkaammin.

Henkilöiden soveltuvuus ammattiin

Liikenneturva kannattaa ajoterveyden valvonnan parempaa huomioimista myös taksinkuljettajien osalta. On tärkeää varmistaa taksinkuljettajan ajoterveysvaatimusten täyttäminen ryhmän 2 ajokortin vaatimusten mukaisesti sekä maksimissaan 6kk vanhan lääkärintodistuksen toimittaminen tarkennetaan ja sääntelyssä ollut aukko korjataan.

Lakiesityksessä laajennetaan rikosten listaa mm. seksuaali- sekä henkeen ja terveyteen kohdistuneilla rikoksilla, jotka toimisivat esteenä liikenneluvan tai taksinkuljettajan ammattiajoluvan saamiselle. Liikenneturva pitää esitystä tarpeellisena, rikostausta voi kertoa, ettei henkilö ole soveltuva ammattiin, jossa vastaa yrityksen turvallisuusjohtamisesta sekä matkustajien ja muiden tienkäyttäjien turvallisuudesta.

Tällä hetkellä kuljettajien ammattipätevyyden voimassaolon valvonta on työnantajalle hyvin haastavaa, mikäli taksinkuljettajan ammattiajoluvan on menettänyt esimerkiksi rikoksen tai terveydentilan muutosten vuoksi eikä vaatimuksesta huolimatta ole ammattiajolupaa palauttanut

poliisille. Liikenneturva esittää harkittavaksi, voisiko työnantaja tai rekrytointia harkitseva työnantaja varmentaa ammattiajoluvan voimassaolon esimerkiksi sähköistä kanavaa hyödyntämällä.

Liikenneturva kannattaa Suomen Taksiliitto ry:n esitystä taksinkuljettajan ajonäytteestä tai todennetusti vähintään vuoden säännöllisestä ajokokemuksesta Suomessa taksinkuljettajan ajoluvan saamiseksi.

Muut huomiot

Esityksessä tuodaan lisäkeinoja taksiliikenteen ajoneuvojen valvontaan. Esitys sisältää takseille muista rekisterikilvistä erottuvat ns. taksikilvet, jotka voisivat tietyissä tilanteissa helpottaa myös poliisin valvontaa, mutta erityisesti erilliset taksikilvet hankaloittavat kuluttajien harhauttamista ja toimivat luotettavuutta lisäävänä tekijänä. Lisäksi ehdotettu julkinen palvelu rekisteritunnuksen tarkastamisesta ja sen yhteydestä luvanhaltijaan helpottaa kuluttajan varmistumista velvoitteensa hoitavasta taksiyrityksestä.

LIKENNETURVA

Tomi Niemi

suunnittelija

Pasi Anteroinen

toimitusjohtaja

Huomionne esityksen nykytilan arviointia koskevasta luvusta 2

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Huomionne taksiliikenneluvan myöntämisen edellytyksiä koskevista ehdotuksista ja niiden perusteluista

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Niemi Tomi
Liikenneturva